



OBEC BELÁ

BELSKÉ NOVINY

ROČNÍK XXVIII.

EV 3236/09

Júl 2020

Číslo 2/2020

Cena: 0,5€

„Krása priateľstva nespočíva v natiahnutej ruke, ani v milom úsmeve, ani v radosťi zo spoločnosti; je to duchovná inšpirácia, ktorá prichádza, keď si niekto uvedomí, že v neho verí ešte niekto ďalší, komu je ochotný dôverovať.“

Ralph Waldo Emerson americký filozof, esejista a básnik 1803 – 1882

VÁŽENÍ OBČANIA, ČITATELIA BN, PRIPRAVILI SME PRE VÁS **MALÉ PREKVAPENIE** V PODOBE NOVEJ POHLADNICE OBCE BELÁ, KTORÚ NÁJDETE VO VNÚTRI. **ĎAKUJEME,** ŽE ČÍTATE BELSKÉ NOVINY, SÚ TU PRE VÁS UŽ **28 ROKOV.**

Obecný úřad informuje

Vážení spoluobčania!

Nastalo letné obdobie a s ním spojené aj rôzne dovolenkové, festivalové, voľnočasové a iné aktivity, pre ktoré je tento čas priam ako stvorený. Áno, za bežných, normálnych okolností tomu tak skutočne aj je. Avšak tento rok sa určite zapíše do histórie ako výnimočný vo všetkých smeroch. Všetci občania našej obce vedia, že aj slávnosti Belej sa realizovali vždy práve v tomto období. Každý rok sme v tomto čase už pripravovali program, zabezpečovali mäso na guláše, či chystali letné kino. Žiaľ, obdobie, ktoré momentálne prežívame si vyžiadalo opatrenia a škrtý aj na našich oslavách. Prebiehajúca „korona doba“ a s ňou spojené bezpečnostné opatrenia, ako aj riziko údajnej prichádzajúcej druhej vlny pandémie, nás preto prinútili aj Belskú púť usporiadať v takzvaných mimoriadnych a obmedzených podmienkach. V čase, keď píšem tieto riadky, sa rozhoduje o sprísňovaní opatrení, a preto plánovanie veľkolepých akcií a vystúpení je veľmi obmedzené. Aj z tohto dôvodu sme upustili od konania akýchkoľvek aktivít v areáli futbalového štadiónu, keďže budúcnosť hromadných podujatí je neistá a vyžaduje množstvo bezpečnostných opatrení. Program bude preto zverejnený až na poslednú chvíľu, keď budeme presne vedieť, čo všetko je možné. Pevne však verím, že duch Belskej púte sa preniesie do rodinných kruhov a nájdeme tak čas a priestor pre návštevu našich najbližších a priateľov. Dúfam, že budúci rok už budeme môcť naplno „sláviť“! Dovtedy vám všetkým, aspoň touto formou, želim hlavne pevné zdravie, šťastie a úspechy v pracovnom aj súkromnom živote!

(Ing. Matúš Krajčí)

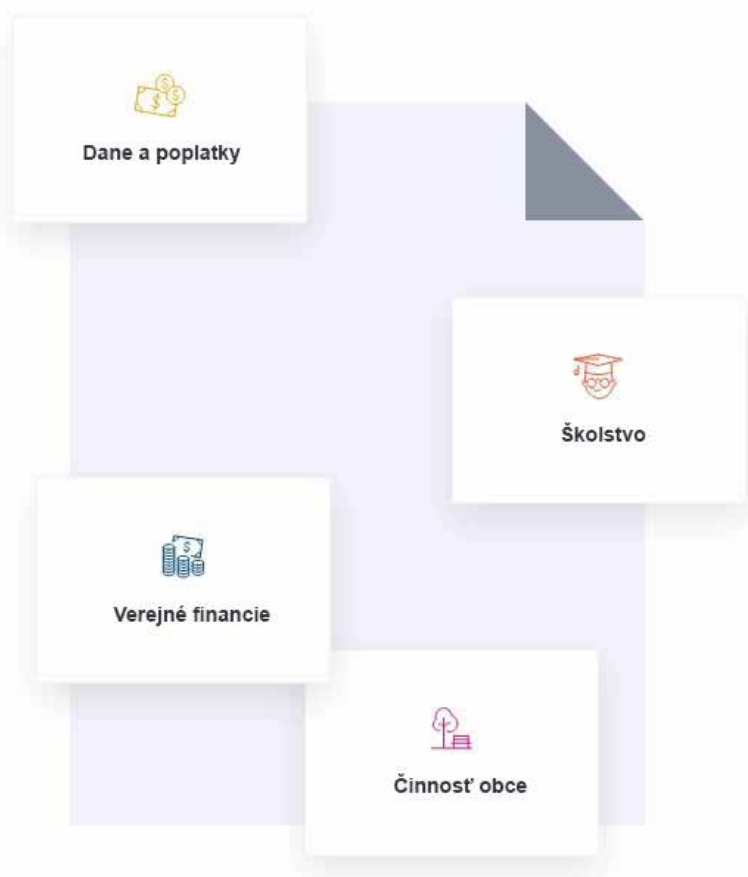
BELÁ – PORTÁL ELEKTRONICKÝCH SLUŽIEB

Portál elektronických služieb slúži pre potreby občanov a podnikateľov. Vďaka tomuto portálu z pohodlia domova vybavíte všetku dostupnú agendu a povinnosti voči obci.

- Všetky zrealizované podania máte pod kontrolou, vďaka notifikáciám viete čo sa s vaším podaním práve

deje. Môžete riešiť nielen svoje povinnosti, ale aj potreby, požiadavky a hájiť svoje práva.

- Rýchlo a jednoducho získate všetky nevyhnutné informácie o činnosti obce. Portál vám ponúka možnosť aktívne sa spolupodieľať na správe vecí verejných.



Elektronické služby

Portál je orientovaný na elektronické služby pri výkone samosprávnych funkcií. Ponúka informačné a transakčné služby.

Prostredníctvom transakčných služieb sa vytvárajú podania cez elektronické formuláre. Tieto podania majú rovnakú právnu váhu ako klasické listové podanie.

Elektronické služby sú rozdelené podľa jednotlivých kategórií z pohľadu životných situácií a oblasti služieb. Filozofia životných situácií je založená na tom, čo človek prežíva a aké potreby a povinnosti život prináša.

Toto kategorizovanie služieb zdôrazňuje orientáciu na občana, aby sa dokázal lepšie orientovať v spleti úradných pojmov a postupov.

ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE

Sčítanie domov a bytov v roku 2021 v Slovenskej republike sa realizuje podľa nového konceptu založeného na využití existujúcich dátových zdrojov a znížení administratívnej záťaže obyvateľov.

Sčítanie domov a bytov vykoná obec alebo, v prípade hl. mesta Bratislavy a mesta Košíc, mestská časť (ďalej len „obec“), tzn. prebehne bez účasti obyvateľov, čím sa práve u nich významne zníži administratívna záťaž.

Rozhodujúci okamih sčítania, na ktorý sa vzťahujú zisťované údaje, je polnoc zo štvrtka 31. decembra 2020 na piatok 1. januára 2021. Rozhodujúci okamih sčítania je časový bod, ku ktorému je potrebné vyplňať všetky požadované údaje o domoch a bytoch.

Predmetom sčítania sú všetky byty v domoch bez ohľadu na to, či sú obývané alebo neobývané a iné obývané obydliá, ktoré sú obývané k rozhodujúcemu okamihu sčítania. Medzi iné obydliá, ktoré sú predmetom sčítania patria napríklad obývané chatrče rómskych komunít, ktorým nemôže byť pridelené súpisné číslo a teda ani adresný bod v Registri adries, obývané garáže, obývané houseboaty, obývané neskolaudované rodinné domy a iné obývané objekty primárne určené na bývanie.

Sčítanie domov a bytov sa uskutoční výlučne elektronickou formou,

pomocou Elektronického systému pre sčítanie domov a bytov. Elektronický systém pre sčítanie domov a bytov bude mať obec k dispozícii počas celej doby sčítania.

Doba sčítania domov a bytov trvá od 1. júna 2020 do 12. februára 2021, čo predstavuje 255 dní.

Elektronický systém pre sčítanie domov a bytov poskytne jeden formulár pre každý „byt v dome“, o ktorom sa zbierajú požadované údaje a údaje o domoch budú odvodené z údajov o „bytoch v dome“ pri spracovaní Štatistickým úradom SR. v predchádzajúcich sčítaniach bolo potrebné vyplňať osobitné formuláre za byty a osobitné formuláre za domy. Zisťujú sa údaje ako napr.: forma vlastníctva bytu, poloha bytu v dome, podlahová plocha bytu, počet obytných miestností v byte, typ kúrenia, zdroj energie používaný na vykurovanie.

Elektronický systém pre sčítanie domov a bytov bude obsahovať predvyplnenú databázu. Predvyplnená databáza vznikla integráciou dostupných údajov najmä z Registra adries, Katastra nehnuteľností, Základnej bázy údajov pre geografický informačný systém, Registra organizácií, „Zoznamu stavieb“.

Obec využije pre vyplnenie požadovaných údajov pre účely sčítania

domov a bytov rôzne údajové zdroje. Odporúčané sú najmä daňová evidencia, technická správa o urbanistickom, architektonickom a stavebnom riešení stavby, výkresy k projektovej dokumentácii, technická správa o zdravotníckej, plán inžinierskych sietí, technická správa k vykurovaniu, stavebné povolenie, kolaudačné rozhodnutie, stavebné povolenie na čističku odpadových vôd, doklad o vývoze septiku a i.

Obec môže osloviť a vyžiadať si údaje o bytoch v bytových domoch od osôb vykonávajúcich správu bytových domov, ktoré vykonávajú správu na území obce.

Sčítanie domov a bytov vykonávajú v obci poverené osoby. Úlohou poverenej osoby je úplne, správne a pravdivo vyplňať údaje o bytoch v domoch v Elektronickom systéme pre sčítanie domov a bytov.

Elektronický systém pre sčítanie domov a bytov umožní sledovať priebeh sčítania domov a bytov pomocou funkcionality „Monitoring“.

Výsledkom bude databáza sčítaných domov a bytov s aktuálnymi údajmi o bytoch a domoch, ktoré po ďalšom spracovaní vytvoria základnú bázu údajov o domoch a základnú bázu údajov o bytoch, priamo integrované na údaje o obyvateľoch a domácnostiach.



◀ ZBERNÉ AUTO
SPOLOČNOSTI T+T
PRI NEHODE
V KUBÍKOVEJ.

Obecný úrad informuje

PRÁCE V OBCI

Jarné obdobie poznačil zápas s koronou vírusom, hlavne s obmedzeniami, ktoré boli v súvislosti s ním aplikované do bežného života každého z nás. Dotklo sa to aj prác v obci a jej fungovania. Našťastie len okrajovo, všetko nevyhnutné sa vykonávalo, či už na poli Obecného úradu alebo v teréne prostredníctvom našich technicko-hospodárskych pracovníkov. Obecný úrad fungoval v rámci možností naplno, občan pocítil obmedzenia len pri vstupe do budovy, kde sa stránky púšťali len po jednom na príslušné oddelenie a v popoludňajších hodinách, ktoré boli nestrankové sa vybavovali len nevyhnutné záležitosti na zvonček. Menší pohyb po úrade sa využil na rekonštrukciu dvoch najstarších kancelárií, kan-

celárie hlavnej ekonómky a malej zasadačky, kde sa vymenili podlahy, opravili stropy, vyspravili a vymaľovali steny, odviezol sa starý nábytok a zriadili sa nové moderné kancelárie. Taktiež sa pokračovalo už v minulom čísle zmieňovanej príprave priestorov na prízemí obecného úradu. Pracovníci Telekomu si presťahovali všetku technológiu, ktorá okupovala celý spodok na jedno miesto. Pre Obecný úrad po dohode zostal priestor pre vybudovanie dvoch kancelárií. Vyhotovila sa priečka, ktorá oddeľuje Telekom a nové priestory úradu. Priestory sú pripravené na začatie prác. Vchod do priestorov bude priamo pri vchode do Obecného úradu, z vnútornej strany ešte pred schodišťom, uľahčiť by sa tak malo

hlavne ľuďom, ktorým už schody navyše robia problém, taktiež to bude miesto prvého kontaktu, kde sa bude dať vybaviť viacero agend. V letných mesiacoch je však energia prevádzkových zamestnancov presunutá na iné projekty, ktoré majú prioritu, preto plánujeme pokračovať v týchto prácach na jeseň. Okrem fyzických úprav a opráv interiérov prešiel úrad v týchto mesiacoch na plnú elektronizáciu systémov a podateľne. Nakoľko je od 1/6/2020 v platnosti zákon, ktorý prikazuje úradom a inštitúciám fungovať plne elektronicky, reagovalo sa na túto zmenu inštaláciou nového systému a pracovníkov úradu riadne zaškoliť. Dnes už funguje úrad „na ostro“ v novom modernom systéme.





V obci sa vykonávali štandardné jarné práce ako sú čistenia chodníkov, verejných priestranstiev, zametanie, pletie. Vykonalo sa kosenie po obci, kosili sa verejné priestranstvá, okolo ciest, okolo kostola, cintoríny, pri obecných budovách a ihriská. Pravidelná starostlivosť bola venovaná futbalovému ihrisku. Vyviezlo sa množstvo vyzbieraného veľkoobjemového odpadu na skládku do Hričova, kopali sa hroby, rozviezli sa kuka nádoby (zvony) na triedený zber po obci, pravidelne sa vykonával dozber komunálneho odpadu po jednotlivých častiach obce. Zo školy sa vyviezol starý nábytok. Zlikvidovalo sa niekoľko menších čiernych skládok, ktoré sa objavili po prírode obce. Pred farským úradom sa vysekal betónový obrubník, opravi-

vil sa výtlk na Jamách a zaarmoval a zabetónoval sa most v Kubíkovej, opravila sa cesta pod Brehami a využili sa plot pri ZUŠ.

Takéto viac-menej menšie, jednorazové práce a projekty sa dali robiť bez obmedzení, na väčšie práce neboli podmienky, nakoľko bol problém ako s dostupnosťou materiálu tak aj s už spomínanými obmedzeniami zo všetkých strán. Jeden veľký projekt však išiel naplno a to je rekonštrukcia chodníka Roveň. Tejto akcii sa venovalo najviac času a energie našich zamestnancov v poslednom období. Momentálne sa projekt nachádza pred dokončením druhej etapy. V prvej etape sa dokončil úsek od obecného úradu po pekárňu. Práce zahŕňujú rozoberanie dlažby, prevoz dlažby do ZUŠ,

kde z nej bude vybudovaný školský dvor, sekane obrubníkov, kopanie ryhy na nové obrubníky, betónovanie obrubníkov, fugovanie, násyp a úprava podkladu, vyrovnanie, žabovanie a finálne ukladanie zámkovej dlažby. Práce sa uskutočňujú z vlastného rozpočtu obce s využitím vlastných pracovných síl a mechanizmov.

V lete nás čaká tretia etapa chodníka, finálne dokončenie prístavby školskej kuchyne a hlavne dlho očakávaná a vytúžená výmena okien na celej budove materskej školy. Toto dielo by malo byť ukončené s príchodom školského roka, vykonávať sa bude dodávateľsky na základe verejného obstarávania a financované je z vlastného rozpočtu obce.

(pš)

Obecný úrad informuje

OBEC BELÁ (OKRES ŽILINA) – ANALÝZA A VYHODNOTENIE OTVORENOSTI A TRANSPARENTNOSTI



Projekt „Otvorené mestá a obce – mapa transparentnosti ŽSK“ vyhodnocoval v rámci svojich zisťovaní aj web obce Belá. Počas implementácie projektu sledovalo občianske združenie Pro Senium et Cultura webové stránky 308 obcí a miest ŽSK z hľadiska uverejňovaní povinných a nepovinných informácií na svojich internetových stránkach. Celkovo obec Belá skončila na 72. pozícii z 308 hodnotených samospráv ŽSK. V rámci okresu Žilina (počet hodnotených samospráv 53) skončila na 14. pozícii. S poznámok k responzivite a transparentnosti webového sídla vyberáme: „Webové sídlo obce Belá je po grafickej stránke na dobrej úrovni. Dizajnovane je ladené do farieb erbu (modro-biela). Web je výborne optimalizovaný. Stránka je prehľadná, priateľská k užívateľovi. Návrhy na vylepšenie jeho technickej použiteľnosti sa nachádzajú v kapitole o kvalite webového sídla. V mapovanej oblasti (povinné informácie) obec komunikuje všetky povinné informácie. Návrhy rozpočtov, záverečných účtov: Dokumenty sú archivované a vhodne formátované. V mapovanej oblasti (nepovinné informácie) je obec pomerne aktívna vo zverejňovaní ďalších informácií z obce (dotácie, personifikácia OU). V oblasti VO, sme na stránke obce našli súhrnné správy. Obec odpovedala na info žiadosť v zákonnej lehote.“

Pre nás sú zásadné hlavne dve hodnotenia, a síce že webové sídlo je výborne optimalizované a rating transparentnosti veľmi dobrý. Toto hodnotenie vnímame veľmi pozitívne. Výsledky sú pre nás zaväzujúce udržať vysoký štandard, zároveň vyzývajúce k ešte ďalšiemu vylepšovaniu nášho webu. (pš)

**Uznesenia č. 11 a 12/2020 zo zasadnutia
Obecného zastupiteľstva Belá v r. 2020,
konaného dňa 04. 05. 2020 a 05. 06. 2020**

OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO V BELEJ SCHVAUJE

Uznesenie č. 11/2020

Úpravu rozpočtu obce Belá pre rok 2020.

Ján Hanuliak Ing.	ZA	Richard Mahút	ZA	František Šugár	ZA
Peter Chabada	ZA	Dušan Mariaš	ZA	Daniel Užák Ing.	ZA
Ján Kaňa	ZA	Albína Mažgútová	ZA	Rastislav Vrabel	
Jozef Kubík	ZA	Petra Stráška Mgr.	ZA		

Ing. Matúš Krajčí, starosta obce v. r.

Uznesenie č. 12/2020

Zámer o odpredaj obecnej parcely č. 8322/1, druh pozemku záhrada, o výmere 11.965 m² kat. úz. Belá, evidovaná v LV obce Belá č. 1899.

Ján Hanuliak Ing.	ZA	Richard Mahút	nehl.	František Šugár	nehl.
Peter Chabada	ZA	Dušan Mariaš	nehl.	Daniel Užák, Ing.	ZA
Ján Kaňa	zdr.	Albína Mažgútová	ZA	Rastislav Vrabel	ZA
Jozef Kubík	ZA	Petra Stráška Mgr.	ZA		

Ing. Matúš Krajčí, starosta obce v. r.



ZVONY

Obec Belá po dohode so zberovou spoločnosťou rozmiestnila po obci nádoby na zber triedeného odpadu. Nádoby, podľa jednotlivých farieb slúžia na odovzdanie papiera, tetrapaku, plastov či skla. Tieto nádoby sú konkrétne pri bytovke za zdravotným strediskom, pri školskej bytovke, na námestí na jamách, pri bývalej hasičskej zbrojnici, na otočke autobusov na vyšnom konci, na ulici Oslobodenia na malom ostrovčeku oproti futbalovému ihrisku, v Kubíkovej pri zastávke, na Nižných Kamencoch pri ZUŠ a na Vyšných Kamencoch pri ihrisku.

Dávame do pozornosti, že rozmiestnenie nádob neznamena, že nebude vykonávaný pravidelný zber ako sa obávali niektorí občania. Ten naďalej v pravidelných termínoch podľa určeného kalendárneho harmonogramu prebieha. Dokonca sa jedná o jeho zhustenie. Občan môže vyhodit dané vytriedené komodity do týchto nádob v prípade, že sa mu už odpad doma kopí a do termínu zberu je ešte ďaleko. V prípade, že má občan kam triedený zber doma ukladať, čo má drvivá väčšina domácností, môže si v klude počkať na zber a v jeho deň klasicky nechať vyložené príslušné farebné vrece pred svojou brávkou ako je naučený. (pš)

VÝMENA VEREJNÉHO OSVETLENIA

Ako sme avizovali v predchádzajúcom čísle, v našej obci v zime a na jar prebehla kompletná výmena sústavy verejného osvetlenia. V týchto dňoch sú už práce dokončené a obnovené verejné osvetlenie je uvedené do prevádzky. Toto dielo obnášalo vybudovanie novej sústavy verejného osvetlenia v obci Belá s režimom astronomického spínania, jeho súčasťou je aj zabezpečovanie jej prevádzky, záruka a servis na 12 rokov. Vymenilo sa 293 kusov exteriérových svetidiel za nové moderné a úsporné svetelné body, ktorých minimálny svetelný tok má silu 2 900 lm, čo znamená prakticky približne štvornásobnú svetivosť oproti doterajším. Realizáciou sme získali nielen kvalitnejšie a silnejšie svietenie ale aj niekoľko násobnú úsporu na energii oproti doterajšiemu systému. Počiatočné náklady s vykonaním diela obec nemala žiadne, investíciu niesol vysúfažený zhotoviteľ, Stredoslovenská energetika, čo umožnilo jeho okamžitú realizáciu. Cena diela je rozdelená do mesačných splátok na 12 rokov, čo je pre obec výhodné. (pš)

Zo školských lavíc



VÝHRA V SÚŤAŽI ASOCIÁCIA ZA ŽIVOT A RODINU

Vzhľadom na výnimočné okolnosti sa našli žiaci 2.A a 4.B triedy, ktorí sa zapojili do 4. ročníka súťaže Rodina a Základné ľudské právo na život. Okrem našej školy sa zapojili desiatky iných základných a stredných škôl. Cieľom súťaže je pohľad žiakov na to, ako vnímajú a prežívajú dôležitosť rodiny, dobrých vzťahov v rodine aj mimo nej, ich vnímanie dôležitosti ochrany života každého človeka. Z 325 výtvarných prác a 10 videí, ktoré ponúkali pohľad mladého človeka na život, získala žiačka našej školy Dianka Šuštiaková z 2.A triedy krásne 2. miesto. Výherkyňa za svoje výtvarné dielo získala slúchadlá Marshall a propagačné predmety od PRVEJ STAVEBNEJ SPORITELNE.

Okrem individuálnej výhry, bola naša škola jednou z piatich najviac zapojených škôl, za čo sme získali knihu Krotitelia displejov a iné propagačné predmety.

Dianke blahoželáme a ďakujeme všetkým žiakom, ktorí sa zapojili do súťaže a podelili sa o svoj osobný pohľad na rodinu. Už teraz sa tešíme na nový ročník tejto súťaže.

Mgr. J. Pechotová

SÚŤAŽ VRÁŤME KNIHY DO ŠKÔL

Občianske združenie Učenie s úsmevom v spolupráci s partnermi, internetovým kníhkupectvom abcknihy.sk, Bratislavským samosprávnym krajom, vydavateľstvom Ikar a vydavateľskou značkou YOLi, pripravilo už 9. ročník súťaže Vráťme knihy do škôl. Cieľom súťaže je podporovať čítanie a pozitívny vzťah ku knihám. Aj naši žiaci sa opäť zapojili do tohto projektu. Starší žiaci posielali krátke príspevky, prečo si danú knihu vybrali a čo im jej prečítanie dalo, mladší žiaci nakreslili k prečítanej knihe obrázok a prostredníctvom svojej pani učiteľky odoslali. Výhercovia boli určení žrebovaním. Šťastie sa usmialo aj na žiaka našej školy, Samka Pražiaka z 3.B, ktorý vyhral nádhernú knihu. Zároveň sa naši žiaci svojimi príspevkami umiestnili medzi desiatkou najaktívnejších škôl a získali knižný balíček pre školu. Ďakujeme všetkým žiakom, ktorí sa do súťaže zapojili a veríme, že množstvo prečítaných kníh je dôkazom, že knihy sú stále „in“.

PaedDr. Holubková, Mgr. Pechotová, Mgr. Cabadajová



ROZLÚČKOVÝ VEČIEROK DEVIATAKOV

„...Príbeh nekončí...“, tieto slová sa niesli 26. júna o 15. hodine dolnou chodbou našej školy. Konal sa deviatacký rozlúčkový večierok. Deti sa po dojmavom nástupe a príhovore rozlúčili s učiteľmi a triednou pani učiteľkou a pripravenou prezentáciou zaspomínali na krásnych deväť rokov dozadu. Po vyhlásení učiteľského naj-deviataka (Barborka Vráblová), naj-deviatačky

(Natália Múčková) a naj-deviataka (Dávid Chovanec) sa deviataci mohli začať zabávať. Deň, ktorý je pre nich nielen koncom, ale aj novým začiatkom, si naozaj užili. Prajeme im, aby každý z nich našiel svoje šťastie a aby všetko to, čo doposiaľ zažili, bola jedna obrovská krásna a šťastná spomienka, ktorú si so sebou ponesú navždy...

Mgr. Hudecová Anna

Zo školských lavíc



ÚSPECH V SÚŤAŽI ČITATELSKÝ ORIEŠOK 6

Aj v tomto roku sa naši žiaci zapojili do súťaže Čitateľský oriešok 6. Vo februári odborná porota z vyše 35 000 výkresov vybrala 333 prác za každý ročník, medzi nimi boli aj práce našich žiakov. Čitateľský oriešok okrem verejnosti hodnotili aj profesionálni výtvarníci – Zuzana a Rastislav Lukáčovci, ktorí sa venujú exteriérovej maľbe, ale rovnako tak aj maľbe portrétov, zátiší či ilustrovaniu kníh. V apríli boli vyhlásení víťazi a Sianka Mariašová zo 4.B získala krásne 3. miesto. „Hravé dielko, v ktorom sa bohato odohráva všetko z príbehu, pritom si zachováva čistý výtvarný prejav,“ takto okomentovala porota obrázok. Vzhľadom na aktuálnu situáciu nebolo možné slávnostné odovzdávanie cien, ale výhra bola doručená Sianke priamo domov. Gratulujeme a prajeme veľa ďalších úspechov.

PaedDr. Holubková



AKTIVITY ŠKOLSKÉHO KLUBU DETÍ OD MARCA DO JÚNA

Školský klub detí v čase mimoriadnej situácie na svojej web stránke pripravoval pre deti rôzne aktivity na tému jari, jarých kvetov, veľkonočné aktivity, aktivity ku Dňu Zeme, ku Dňu matiek. Okrem týchto aktivít sme na našej stránke deťom postupne pridávali didaktické hry na upevňovanie vedomostí a aktivity pre voľný čas. Počas tejto situácie sme tiež spoločne plnili úlohu z projektu Recyklohry – vyrob si rúško z recyklovaného materiálu. Niektoré deti nám posielali fotografie o trávení voľného času, za čo im veľmi pekne ďakujeme.

Po návrate do školských lavíc sme s deťmi, keď nám to počasie dovolilo, trávili čas na detskom ihrisku na Jamách a na ihrisku pri škole. V závere školského roka sa naše deti v ŠKD zabavili v oblúbenom „Indiánskom dni“ a v „Mini talent show“. V Mini talent show sa deti predviedli v super tancoch a v speve piesní. Všetkým deťom, ktoré sa rozhodli vystúpiť pred svojimi kamarátmi patrí veľká pochvala.

Posledný deň školského roka sa deti rozlúčili po indiánsky. Staršie deti sa tešili a pre prváčikov to bol nový indiánsky zážitok. Veď stať sa indiánom, veru nie je ľahké. Deti si vyrobili indiánsku čelenku, náhrdelník, naučili sa dorozumievať indiánskym písmom, zvládli indiánske boje,... Ich odmenou bol indiánsky poklad, ktorý sa deťom podarilo nájsť vďaka indiciám zo všetkých úloh, ktoré mali splniť. Milé deti, pani vychovávateľky Vám prajú krásne letné prázdniny.

Mgr. Lubica Hriníková



DENNÝ LETNÝ TÁBOR PRI SPOJENEJ ŠKOLE BELÁ

V dňoch od 6. 7. 2020 do 10. 7. 2020 sa na našej škole uskutočnil Denný letný tábor. V prvý deň sme sa vybrali do Vrátnej doliny na kabínkovú lanovku a ako správni turisti, všetci zdolali najvyšší vrch Malej Fatry – Veľký Kriváň. Z Vrátnej doliny nás Terchovský turistický vláčik zaviezol na chutný obed, po ktorom nasledoval výstup k soche Jánošíka.

Na druhý deň sme sa plavili na pltiach po najdlhšej rieke na Slovensku. Plavba bola napínavá, veselá a úspešná. Všetkým sa nám podarilo doplaviť do prístavu, kde nás už čakala kompa, na ktorej sme sa previezli na druhý breh Váhu. Naša cesta v tento deň pokračovala na Panorámu Koliba so super obedom, množstvom zábavy, živých zvieratiek a čakal nás tam aj krásny Rozprávkový les.

V tretí deň sme sa vydali po ceste za spoznávaním našej minulosti. Navštívili sme Rozhľadňu nad Divinkou, ktorá stojí na kopci obývanom už v praveku. Po výbornom palacinkovom obede sme pokračovali v spoznávaní histórie v Budatínskom zámku a hrami v parku.

Vo štvrtok sme opäť začali deň prechádzkou a prehliadkou Lietavského hradu, ktorý je jednou z najväčších a najkrajšie zachovaných hradných zrúcanín na Slovensku. Cestou späť sme sa zastavili na pizzový obed a deti sa už nevedeli dočkať nášho známeho zábavného centra Kongo, kde sa do sýtosti vyšantili.

V posledný deň nášho týždňového putovania deti zažili ráno milé prekvapenie. Na zastávke nás čakal turistický vláčik, ktorým sme sa vyviezli do Terchovej. V Terchovej si deti nakúpili suveníry pre svojich rodičov, súrodencov a hor sa do lanového parku, kde sa super zabavili. Po každej dobrej zábave musí prísť posilnenie a preto nasledoval obed. Plný sily sme sa potom mohli vydať na cestu po Jánošíkových chodníčkoch. Krásne skalné útesy a rebríky, ktoré sa nachádzajú v Jánošíkových dierach možno prejsť a vidieť opakovane, ale vždy majú svoje čaro. Po návrate sme sa v Belej zastavili na výbornú zmrzlinu. A zazvonil zvonec a Letného tábora je koniec...

Veríme, že deti počas celého týždňa zažili kopec zábavy a majú veľmi veľa nezabudnuteľných zážitkov.

Mgr. Ľubica Hriníková, PaedDr. Mária Holubková, Bc. Alžbeta Ondříšková a Natálka Hriníková prajú všetkým deťom ešte krásne prázdniny, veľa, veľa zdravia a tešíme sa možno o rok.



ŠKOLSKÝ ROK 2019/2020 Z POHLADU RIADITEĽA ŠKOLY



Aké sú základné piliere, na ktorých stavíme budúcnosť školy? Čo sa za rok zmenilo a aké sú najväčšie priority v jednotlivých zložkách a súčastiach Spojenej školy Belá?

Budúcnosť našej školy budujeme na troch základných pilieroch – výchova a vzdelávanie, medziľudské vzťahy a materiálno-technické vybavenie. Prioritné a prvé miesto predstavuje kvalitné vzdelanie, ktorého poslaním je, aby žiaci odchádzali čo najlepšie pripravení do života, s kvalitnými vedomosťami a v neposlednom rade pozdvihli tak aj rating samotnej školy. Sústrediť sa chceme na monitory vedomostí v e-testovaní piatakov a deviatakov. Druhým pilierom sú medziľudské vzťahy, bez ktorých sa nedá naplňovať kvalitné vzdelávanie. Vzťahy medzi pedagógmi či žiakmi sú veľmi dôležité pre dobrú klímu, ktorá zaručuje dobré pracovné podmienky. Usilujeme sa preto o spoločenský život na škole, a to rôznymi akciami pre pedagógov aj žiakov. Tretím pilierom bez ktorého by nemohlo vzdelávanie a budúcnosť našej školy fungovať je materiálno-technické zabezpečenie. Na základnej škole nám uľahčila prácu a taktiež ušetrila financie naša predchodkyňa Ing. Anna Přečková, za čo jej patrí veľká vďaka. v ostatných zložkách, ako je MŠ a ZUŠ to už také ružové nie je, a preto musíme najbližšie roky sústrediť financie na rozvoj materiálno-technického vybavenia práve na tieto zložky Spojenej školy Belá.

Čo sa teda za rok zmenilo?

Do základnej školy (ZŠ) sa opätovne vrátili žiaci, ktorí odišli z našej školy do ZŠ Lysica. Naštartovali sme spolu s pani zástupkyňou Mariašovou elektronický systém EDUPAGE, ktorý okrem iného zahŕňa elektronickú triednu knihu, klasifikačný záznam a e-žiacku knižku. Od prvého septembra sa zmenil školský zákon a ten nás zavalil novými školeniami, prerábaním školských a pedagogických dokumentov. Bola to skutočne namáhavá administratívna práca, ktorá nám zaberala veľa času. Keď sme si už mysleli, že sme z najhoršieho vonku, prišla epidémia COVID-19 a priniesla nové, dovtedy v školstve nevídané zmeny. Mimoriadna situácia, ktorá nastala, bola spojená s usmerneniami k dištančnej forme vzdelávania žiakov, ktorým sme sa všetci museli prispôbiť. Do mesiaca sa nám podarilo vyškoliť učiteľov na novú ONLINE formu vzdelávania, ktorá veľmi uľahčila výučbu z domu nielen žiakom, ale aj rodičom. Snažili sme sa získať spätnú väzbu od rodičov, komunikovali sme s nimi cez ankety, počúvali ich ohlasy na danú formu výučby,

aktualizovali sme usmernenia, aby sme žiakom a rodičom uľahčili toto ťažké obdobie.

Ďakujem všetkým pedagógom, že si jedhlasne schválili na pedagogickej rade koncoročné slovné hodnotenie. Ako jediná škola v doline sme zvolili individuálne slovné hodnotenie pre všetky ročníky, čo stálo učiteľov niekoľkonásobne viac práce pri záverečnom hodnotení. z nášho pohľadu si netradičné vyučovanie priam žiadalo netradičné hodnotenie. Ďakujem rodičom, ktorí nás na čas suplovali a ďakujem i žiakom, ktorí si svedomito plnili školské povinnosti.

Absolvovali sme počas roka dve pietne rozlúčky s bývalými kolegyňami p. Ivetou Bukovinskou, ktorá pochádzala z Dolnej Tižiny a učila u nás na prvom stupni 21 rokov a Margitou Šimúnovou, ktorá pochádzala z Gbelian a učila u nás na druhom stupni prevažne slovenský jazyk 41 rokov. Po dohode sme rozviazali pracovný pomer s p. Milanom Bačinským, údržbárom, ktorý odchádza do dôchodku po 24 rokoch práce v škole. Za jeho dlhoročnú prácu mu patrí veľké poďakovanie. o rozviazanie pracovného pomeru po dohode na základe organizačnej zmeny požiadala aj p. Ing. Anna Přečková, bývalá riaditeľka a kolegyňa. Za dlhoročnú prácu jej ďakujeme.

Druhou najväčšou zložkou po ZŠ je základná umelecká škola (ZUŠ) so sídlom na Nižných Kamencoch, ktorú vedie p. zástupkyňa Ticháková. Touto cestou pani zástupkyňa i učiteľom chceme poďakovať, že sa počas pandémie zapojili do online výučby. v ZUŠ-ke bolo najväčšou prioritou v tomto roku vydláždenie parkoviska pred školou, ktoré by sa malo realizovať na jeseň 2020.

Tretou zložkou je materská škola (MŠ), ktorá sídli v starej budove školy. S pani zástupkyňou Berešíkovou sme sa dohodli, že chceme, aby škôlka napredovala pedagogickým aj výchovným smerom rôznymi akciami, ktorých bolo naplánovaných veľa, no nečakané okolnosti – počasie, koronavírus zabránili ich realizácii. Achillovou pätou MŠ je samotná budova a školský dvor. Touto cestou chceme veľmi pekne poďakovať poslancom obecného zastupiteľstva a starostovi obce, že akceptovali našu požiadavku pri zostavovaní rozpočtu na tento rok a vyčlenili finančné prostriedky na výmenu okien. Realizácia bude prebiehať počas letných prázdnin 2020 a bola to najväčšia priorita pre Spojenú školu Belá na tento školský rok. Počas letných prázdnin nebude v prevádzke MŠ z vyššie uvedeného dôvodu a prestavby kuchyne podľa noriem RÚVZ.

Štvrtou súčasťou Spojenej školy Belá je školská jedáleň (ŠJ). Vedúcej p. Leskovej a pani kuchárkam chceme poďakovať, že varili aj počas pandémie pre našich dôchodcov. Veľmi

si to vážime, že počas neistého obdobia neváhali a prišli do práce. ŠJ momentálne naplňa plán požiadaviek úradu verejného zdravotníctva a počas letných prázdnin by sa mala prepojiť prípravovňa jedla s kuchynou.

Piatou súčasťou je školský klub detí (ŠKD), ktorý sídli v ZŠ. Zástupkyňou pre ŠKD je p. Hriníková, ktorej práca má veľký podiel na každoročnom navyšovaní počtu žiakov v našom klube detí. Ďakujeme za zorganizovanie letného tábora pre žiakov druhého až piateho ročníka počas letných prázdnin.

Šiestou súčasťou je Centrum voľného času pri Spojenej škole (CVČ). Agendu CVČ vedie p. zástupkyňa Mariašová. Tento rok sme otvorili 20 záujmových útvarov, do ktorých chodili žiaci z Belej a okolia. Spolupracovalo sa so Športovým klubom Belá. Aj v tomto roku žiaci, ktorí odovzdali vzdelávací poukaz do CVČ, mohli využívať krúžky zadarmo.

Chceme poďakovať združeniu rodičov školy pri Spojenej škole Belá, ktoré prispelo finančnými prostriedkami

na akcie školy. Veľká vďaka patrí všetkým tým, ktorí ste prispeli dvomi percentami z daní do tohto občianskeho združenia rodičov školy. Ďalej za projekt, ktorý vypracovala p. Babišová cez združenie rodičov, z ktorého sme dostali 5 000 € na obnovu sprách a šatní v telocvični. Realizácia bude prebiehať počas letných prázdnin.

Ďakujeme rade školy a jej členom, že v novom školskom roku nám schválili nový predmet „ViemČoZjem“. Je to disponibilný predmet o zdravej výžive a bude sa vyučovať v piatom ročníku.

Osobne ďakujem všetkým mojim zástupkyniam v jednotlivých zložkách a súčiastiach Spojenej školy, za ich prácu v školskom roku 2019/2020, takisto všetkým pedagogickým aj nepedagogickým zamestnancom školy.

Prajem všetkým príjemnú letnú dovolenku!

Mgr. Peter Boháč, riaditeľ školy



PRÍPRAVKA – ZÁPAS V TERCHOVEJ

Po dlhej „korona“ pauze si chlapci opäť zahrli futbal. Tentokrát sme boli pozvaní na Cyrilometodský turnaj do Terchovej, ktorý sa konal v sobotu 4. júla 2020.

Prípravka z Terchovej bola silno zastúpená chlapcami, ktorí boli veľmi snaživí a bojovali zo všetkých síl až do samého konca. Naši chlapci ukázali väčšiu skúsenosť a tento priateľský súboj nakoniec skončil 0:13 v náš prospech.

Veľkou odmenou oboch tímov boli medaily, ktoré im odovzdával osobne ich veľký idol Robo Boženík. Pre všetkých bolo pripravené občerstvenie, kde si chlapci vychutnali skvelý guláš a kapustnicu.

Spomienkou na tento slnečný deň im budú aj spoločné fotografie.

(Peter Kubáň)



NÁŠ KEMPING

Po minulé roky sme začiatkom jari začínali letnú sezónu v campingu. Tradične sa v jarnom období najmä počas víkendov uskutočňovali v campe rôzne rodinné stretnutia a firemné akcie a koncom školského roka sme organizovali viacero školských výletov. Taktiež sme v tomto období privítali aj turistov či už zo Slovenska alebo okolitých štátov, ktorí využívali pekné počasie na jarnú turistiku. Tento rok sme aj vzhľadom na situáciu s koronavírusom a štátne nariadenia museli všetky podujatia a rezervácie zru-

šiť. Všetkých 10 bungalovov v campe slúžilo pre potreby štátnej karantény, našťastie sa u žiadneho z repatriantov nákaza koronavírusom nepotvrdila.

Po postupnom uvoľnení štátnych opatrení na zamedzenie šírenia koronavírusu a zrušení štátnej karantény sme v priebehu júna mohli konečne v campe privítať aj prvých rekreantov. Veríme, že pekné letné počasie aj toto leto priláka do nášho campu veľa domácich aj zahraničných návštevníkov tak ako po minulé sezóny.

(Ing. Jana Beňová)



HISTORICKÉ OKIENKO

Mária Magdaléna *(stala sa prvou, ktorej sa ukázal zmŕtvychstály Ježiš)*

Sviatok: 22. júl

Narodená: okolo roku 1 v Magdale pri meste Tiberias, dnes Migdal, Izrael

Zomrelá: Efez (vek neznámy), Turecko

Význam mena Mária: Bohom milovaná (aramejsky.); **Magdaléna:** pochádzajúca z Magdaly

Patrónka: kajúcnikov, kajúcich prostitútok, kaderníkov

Atribúty: kríž, nádoba so vzácnou masťou, kajúce rúcho, bič, hudobný nástroj

Mária Magdaléna patrí k najznámejším biblickým postavám. Ako jej meno prezrádza, pochádzala z mestečka Magdala, ktoré ležalo pri Galilejskom jazere. Evanjeliá na dvoch miestach uvádzajú, že Ježiš z nej vyhnal sedem zlých duchov (Mk 16,9 a Lk 8,2). Po tejto udalosti sa zaradila medzi Ježišových učeníkov. Bola prítomná na Ježišovej krížovej ceste, pri jeho mučení a ukrižovaní, ale aj pri pohrebe. Prvý deň týždňa po sobote sa spolu s Janou a Máriou Jakubovou vybrali k hrobu, aby pomazali Ježišovo mŕtve telo, ako to bolo zvykom u Židov. No našli prázdny hrob a anjelov, ktorí im povedali, čo sa stalo. Šli to

povedať apoštolom, z ktorých Peter a Ján sa bežali presvedčiť k hrobu, či to je naozaj tak. Tiež našli prázdny hrob. No stále nechápali, že naozaj vstal z mŕtvych. Apoštoli sa potom vrátili domov, no Mária Magdaléna zostala pri hrobe a plakala. Vtedy sa jej zjavil – ako prvej z ľudí – sám zmŕtvychstály Ježiš. Ona ho najprv považovala za záhradníka, no po chvíli ho spoznala. Tak sa stala prvou, ktorá zvestovala apoštolom, že Ježiš skutočne žije.

Mária Magdaléna sa niekedy stotožňuje s inými Máriami, napr. s Máriou s Betánie, sestrou Marty a Lazára, alebo s hriešnicou Máriou,

ktorá umývala Ježišovi nohy u Šimona. Takisto sa stotožňuje s Máriou Egyptankou, ktorá bola hriešnicou a po obrátení žila ako pustovníčka pri rieke Jordán. Podľa tradície Mária Magdaléna po zoslaní Ducha Svätého prešla na územie dnešného južného Francúzska (okolie Marseille a Aix), kde ohlasovala vieru v Krista. Potom strávila tridsať rokov na púšti v St. Baume. Na konci svojho života prišla do Efezu, kde zomrela. Tam ju aj pochovali. v roku 899 preniesli jej pozostatky do Carihradu. Zobrazuje sa v kajúcom alebo kniežacom rúchu s prikrytou hlavou. v baroku ju zobrazovali ako hriešnicu.

Pripravil Mgr. Kamil Muráň

BLAHOŽELANIE

Rok čo rok pozerá každý Belan do svojho kalendára,
kedy padne svätej Márie Magdalény, čo slávnosť a hodovú náladu vyvoláva.

Pre Belana nech je kdekoľvek, tento sviatok všetkých privolá.
Už tradične sa pripravujú oslavy, ktoré má každý rád a nikdy im neodolá.

Mladí i starší všetko doma prevetrajú, upracú,
napečú, navaria, aby bolo všetkého dosť,
aj keď príde nečakaný hosť.

Postretajú sa ľudia, potrasú si ruky, objímajú sa a bozkávajú.
V očiach aj slzy zalesknú sa, no nehanbia sa za
ne a spomínajú na tu prežitú roky.

Odišlo ich veľa, no na hody vracajú sa späť,
aby v nich ožili piesne, muzika, ktorá ich vráti do minulých liet.
Zaspievajú si, zatancujú, každý podľa svojej vôle,
nech tento čas radostný dá zabudnúť na jeho staré i nové bôle.

Nech Belské hody sú tou tradíciou, ktorá bude našich rodákov spájať,
nech budú kdekoľvek, zvon na belskej novej veži ich
bude svojou magickou silou privolávať.

MÔJ VINŠ

LÁSKA tam, kde je EGOIZMUS,
ODPUSTENIE tam, kde je NENÁVISŤ,
PRAVDA tam, kde je BLUD,
a NÁDEJ tam, kde je ZÚFALSTVO.

vďačný veriaci farnosti Belá – Martin Jaroščiak, 18. 6. 2020

MÔJ RODNÝ KRAJ

Aspoň raz do roka,
keď nám to čas dovolí,
vraciam sa s túžbou pozrieť
na svete najdrahší kút.

Otcovi s túžbou pohľadiť strieborné vlasy
a do náručia zovrieť obetavú mať.
Posedieť na brehu riečky žblnkotavej
s dávnymi priateľmi z detských čias.

V našej dedine to už tak chodí,
že prichádzajú k nám na belské hody
všetci tí, čo opustili rodnú dedinu.
Prichádzajú s nostalgiou sem,
aby znovu pocítili svoju rodnú zem.
Čas mladosti defiluje pred nimi.
Prechádzajú sa po dedine i po poli,
aj keď to zavše zabolí.

Vitajte všetci medzi nami
čo tu stále bývame,
nech vzhľad a vôňa nášho chotára
vás stále priťahuje sem,
aby sa splnil váš častý sen.

*Pre Belské noviny napísala
Irena Pechotová*

ČO VIEME O NAŠICH KŇAZOCH - RODÁKOCH

JCLic. Mgr. Peter Korenčiak - farár
Momentálne pôsobí v obci Drietoma, okres Trenčín.

ŠVEC PETER, ThLic. Mgr., PhD. - farár

Diakonát: 15. 06. 2001, Nitra
Presbyterát: 22. 06. 2002, Korňa

- 2002 – 2004 kaplán Rajec
- 2004 – 2005 kaplán Čadca
- 2005 – 2007 štúdium v Ríme
- 2007 ThLic. Lateránska univerzita Rím
- 2007 – 2008 kaplán Kysucké Nové Mesto
- 2008 – 2016 tajomník diecézneho biskupa
- 2012 PhD. UK Bratislava
- 2016 farár Čierne, okres Čadca

ĎURANA PAVOL, Mgr. - kaplán

Diakonát: 22. 06. 2012, Žilina
Presbyterát: 15. 6. 2013, Žilina

- 2013 – 2015 kaplán Martin-Sever
- 2015 – 2019 kaplán Pruské
- 2019 kaplán Púchov

(mkm)

SPOMIENKA

Dňa 12. júla 2020 uplynulo 5 rokov,
čo nás navždy opustil náš manžel,
otec, starý otec aj prastarý otec
LUDOVÍT PECHOTA.



V spomienkach si stále s nami.
Tíško si tam snívaj svoj večný sen
a bdej tam hore nad nami.
S vďakou a úctou na Teba spomínajú
manželka a dcéry Anna a Viera s rodinami.

SPOMIENKA

Modlitbu na perách spomienka otvára,
pri nej sa srdce do žiaľu ponára.
Slzy oči rosia, pri spomienke srdce bolí,
ranu z tvojho odchodu „bráško“
nám nič nezahojí.
Pozeráme hore k nebesám,
vieme že si bráško niekde tam.
Pri tom pohľade si slzy utierame,
na teba „Václavko“ spomínáme.
Svieca dnes horí pre teba,
posielame tichú spomienku
a modlitbu do neba..



*19. 9. 1945

† 11. 7. 2013

VÁCLAV JAROŠČIAK z Belej

Dňa 11. 7. 2020 si pripomíname 7. smutné výročie
kedy nás opustil náš milovaný brat.

S úctou a láskou spomína brat Martin a tvoje tri deti s rodinami.

Za chybu v mene v minuloročnom čísle sa
za redakciu BN rodine ospravedľujeme.



MANŽELSTVO UZAVRETÉ od 1. marca 2020 do 30. júna 2020

občania Belej, inde:

1. Peter Demiger, Zlaté Moravce a Anna Vráblová, Belá
2. Jozef Petrek, Horný Vadičov a Gabriela Masná, Belá
3. Tomáš Komačka, Varín a Dominika Hanuliaková, Belá

v Belej:

1. Ján Staňo, Belá a Ing. Patrícia Jahôdková, Horný Hričov
2. Matej Hanuliak, Belá a Katarína Badáňová, Zázriva
3. Juraj Mariaš, Belá a Simona Kubíková, Dolná Tižina
4. Karol Trnka, Krasňany a Ing. Andrea Franeková, Belá
5. Pavol Fojtík, Klokočov a Jaroslava Nemčeková, Belá



NARODENÍ

od 1. marca 2020 do 30. júna 2020

1. LAURENČÍK Jakub
2. SLOVIAK Jonáš
3. FRANEK Mateo
4. DANIŠKOVÁ Dominika
5. SVETLOVSKÝ Lukáš
6. RIPEL Matias
7. VALLO Samuel
8. FRANEKOVÁ Adela
9. FRANEK Oliver
10. MELIŠOVÁ Lucia



ZOMRELÍ

od 1. marca 2020 do 30. júna 2020

1. BOHÁČIKOVÁ Mária
2. KORENČIAKOVÁ Eudmila
3. MAŽGÚT Viktor
4. BABIŠ Jaroslav
5. ŽÍDEK Jozef
6. ŠUGÁR Anton
7. HANULIAK Miroslav
8. PAŽIČAN Martin (+ 2019)

Obecná knižnica v Belej je od 11. mája opäť sprístupnená verejnosti. z dôvodu koronavírusu COVID-19 sme boli nútení knižnicu zatvoriť a taktiež sa nemohli organizovať žiadne kultúrne vzdelávacie podujatia, čo nás veľmi mrzí. Pevne veríme, že ak sa budeme naďalej správať zodpovedne, tak sa čoskoro vrátíme ku svojim bežným činnostiam, záľubám a aj pripravovaným kultúrnym podujatiam v našej obci.

Aby ste nám naďalej zachovávali svoju priazeň, tak sa snažíme priebežne dopĺňať knižničný fond o nové tituly. v tomto roku do obecnej knižnice pribudli nasledovné knižky:

- I. Ondriová – Nezvestný
- M. Fartelová – Život na pôžičku
- J. Pronská – Lásky a česť
- K. Gillerová – Ilúzia šťastia
- D. Hlavatá – Bosou nohou
- J. Pronská – Viazaný prísahou
- T. Brezina – Hlas z podsvetia
- T. Brezina – Hrozivé žraloky
- J. Wilsonová – Kúpte si družičku
- G. Futová – Poškoláci
- C. Istvánné – Zvedavý myšiak Edgar
- C. T. Dóra – Vetrík náš hrdina

Naša obec v tomto roku podala aj projekt a požiadala o dotáciu z Fondu podpory umenia na doplnenie knižničného fondu. Ak bude projekt podporený, tak sa môže tešiť na nové knižné tituly všetkých žánrov pre všetky cieľové skupiny čitateľov.

NA ZÁVER EŠTE PÁR ZAUJÍMAVOSTÍ Z HISTÓRIE KNIŽNÍC:

Vedeli ste, že ?

- prvé písomnosti, boli to hlinené tabuľky, sú datované na rok 3020 p. n. l.
- na tabuľkách boli zaznamenané prevažne historické a teologické texty a legendy
- neskôr sa písalo na papyrus, používal sa ako dnešný papier
- prvá knižnica bola objavená v Mezopotámii okolo roka 3000 p. n. l.
- obsahovala približne 30 000 hlinených tabuliek
- v roku 300 bola faraónom Ptolemaiom založená známa Alexandrijská knižnica
- bola to verejná knižnica v starovekom Ríme a využívali ju hlavne vzdelanci
- v tom čase boli knihy súčasťou takmer každej rímskej domácnosti

Milí priatelia, verím, že aj v našich domácnostiach sú knihy nielen ozdobou knižníc, ale aj každodennými spoločníkmi v rôznych životných situáciách, v nepohode a nečase, poradcami, kuchármi, domácimi majstrami, lekármi na boľavé srdcia, spoločníkmi na cestách, či dobrými priateľmi. Ak vám doma nejaká knižka chýba, tak v našej knižnici si určite každý nájde to svoje...

Tešíme sa na vašu návštevu.

Anna Hodoňová

Malý sprievodca odpadov z domácnosti

200101 Papier a lepenka modré vreće/modrý kontajner



Patri sem: Noviny, časopisy, kancelársky papier, reklamné letáky, zošity, papierové tašky, sťažené krabice, kartóny, papierové obaly, skartovaný papier
Nepatri sem: Vázbové obaly kníh, mokrý, mastný alebo znečistený papier, asfaltový a dechtový papier, použité plienky a hygienické potreby, alobal, celofán, škatuľky od cigariet, krabice od mlieka, džusov tzv. tetrapaky

200102 Sklo zelené vreće/zelený kontajner



Patri sem: Čisté nevratné obaly zo skla z alkoholických alebo nealko nápojov, poháre, tabuľové sklo z okien a dverí bez rámov, tabuľové sklo bez drôtovej vložky, sklenené črepy
Nepatri sem: Porcelán, keramika (taniere), žiarivky, autosklá, TV obrazovky, sklo s kovovou výplňou

200139 Plasty – neobaly žlté miesto



Patri sem: Debničky, stoličky, kýmly, vamičky
Nepatri sem: Znečistené plasty, linoleum, guma, plastové obaly znečistené olejovými a ropnými látkami



200139 Plasty – obaly (200139 + VKM + 200104) žlté vreće / žltý kontajner



Patri sem: PET fľaše, obaly z drogérie, obaly z pracích a čistiacich prostriedkov, mikroténové vrecká, streč fólia, polyetylénová fólia



200103 Viacvrstvé kombinované materiály Patri sem: obaly z mlieka, džusov, tzv. tetrapaky



200104 Obaly z kovu

Patri sem: kovové obaly, konzervy, nápojové plechovky, alobal, viečka zo zaváraninových fliaš

Odporúčame: Fľaše a poháre vypláchnite od zvyškov potravín. Fľaše nerozbíjajte. Kahanice so zvyškom vosku a kovovými krúžkami vhadzujeme do KUKA nádoby.

Obaly vypláchnite a pokiaľ je to možné, stlačte ich objem na minimum. Po stlačení uzavrieme fľašu vrchnákom. Krabice od nápojov sploštíme.





ŽIJÚCA FARNOSŤ SV. MÁRIE MAGDALÉNY

Naša farnosť žije aj keď stále pri vonkajších obmedzeniach ochrany pred šírením nákazy, kedy sme nemohli navštevovať náš chrám **radostným životom**.

Vnútorne však neboli a nie sú pre nás kresťanov žiadne prekážky vo vyznávaní a praktizovaní našej viery. Každý z nás individuálne prežíval uplynulé mesiace, týždne a dni a zveľadoval semiačko, ktoré sme dostali pri krste. Je potešiteľné, že aj napriek vonkajšej situácii, keď sme sa museli prispôbiť príkazom, pokynom a odporúčaniam oficiálnych štátnych a zdravotníckych autorít sme neprestali byť sami sebou a že sme aj keď v pozmenenej forme neprestali sme byť kresťanmi. Pretože len zachovaním si vlastného osobného duchovného života sa môžeme zlepšovať.

Ako ľudia sme zabudli aj na našu prírodu, pozabudli sme, že aj ona patrí k nám a preto ju nemôžeme len využívať ale aj dávať. Skúste si predstaviť, čo by sme robili, keby zrazu prestalo zo dňa na deň svietiť slnko. Zo zotrvačnosti by sme „nejaký čas“, nejaký bližšie neurčený časový úsek pokračovali ďalej, ako predtým. Časom by sa však začala prejavovať absencia slnečného svitu, ktorý je jedným z predpokladov existencie života. Nielen ľudí, ale aj rastlín a zvierat. Skúsme si uvedomiť, že Stvoriteľ utvoril ľudí na tejto Zemi spoločne aj s ostatnými formami života, aby žili vo vzájomnej symbióze a obojstranne sa dopĺňali.

Veľkými pomocníkmi v dobe pandémie, ktoré nám dopĺňali energiu boli kresťanské masmédiá, televízia TV LUX, TV NOE, rádio LUMEN. Prinášali nám pravidelnú duchovnú potravu v podobe bohoslužieb, každý deň sa dalo vybrať si z priamych prenosov sv. omše ale aj zaujímavého programu. Vďaka im za ich službu.

Viacerí z nás, ktorí máme prístup na internet sme požiadali svoje deti, vnukov, aby nám pomohli spojiť sa sledovaním priamych streamingov na počítačoch, alebo televízoroch s inými farnosťami, či dokonca z celým Slovenskom.

Mnohí biskupi, kňazi, rehoľníci ale aj laici-odborníci nám prinášali návody, ako čo najlepšie, duchovnejšie prežiť nedeľu a sviatok, napriek nemožnosti návštevy chrámu. Aj na našej farskej stránke sme Vám ponúkli niekoľko návodov. Niektoré boli skutočne originálne, hlavne v rodinách, kde majú tvorivé deti. Pripomínali, že rodina je domáca Cirkev.

V čase najväčších obmedzení sme hovorili, že už by táto situácia, ktorú nepamätajú ani tí najstarší z nás mohla skončiť. náš pán farár v jednom zo svojich príhovorov v časoch pretrvávajúcich zdravotných obmedzení spomenul ako rezonujú hlasy, že už by sa mohla situácia dostať do „normálu“, ktorý bol pred krízou. Povedal, že si želá, aby sme sa vrátili z tohto stavu do predchádzajúceho obdobia, ale nie na 100%, lebo ten normál nemožno porovnávať s ideálom. Lebo ani vtedy nebolo všetko dobré.

Na webových stránkach farnosti sme Vám prinášali povzbudenie duchovného otca Ivana Pšenáka, diecézneho biskupa Mons. Tomáša Galisa, ale i cirkevných autorít zo Slovenska i zahraničia. Zvlášť hlboká bola modlitba olomouckého arcibiskupa Mons. Jana Graubnera, ktorú sme uverejnili aj v uplynulom čísle BN. V neposlednom rade nás o svojej blízkosti utvrdzoval sv. Otec František. Každý deň celebraval v priamom prenose sv. omše v kaplnky sv. Marty vo Vatikáne, a prednášal aj množstvo povzbudzujúcich príhovorov (TV NOE, TV LUX, Rádio LUMEN).

Každý deň večer o 20.00 hod. zvony na veži farského kostola pripomínali spoločnú modlitbu v rodinách za ukončenie pandémie.

V stredu 17. 6. 2020 naši slovenskí biskupi ukončili dišpenz – výnimku od povinnej fyzickej účasti zdravých ľudí na nedeľných a sviatočných sv. omšiach v kostoloch. Preto sa pokúsme využiť túto ponuku, ktorú možno prirovnať opätovnému vyjdeniu slnka po jeho trojmesačnom zatmení.

Po prvom čiastočnom uvoľnení návštevy kostolov sme mohli vidieť našu skutočnú radosť, mnohí sa takto vyjadrili. Začnime si vážiť všedné, bežné veci, lebo môže nastať doba, keď nie všetko môže byť samozrejmosťou.

Je pred nami ďalší z významných dní v tomto roku, slávnosť patrónky farského chrámu sv. Márie Magdalény, ľudovo **hody**.

Slávnostným kazateľom a hosťom bude **Mons. ThDr. Ing. Jozef Jančovič, SSL, PhD, biblista**, ktorý prednáša biblické vedy na Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.

Snažme sa vyjsť z pandémie bohatší a obohatení o novú životnú a duchovnú skúsenosť.

Z každoročného, tradične májového termínu sa tohtoročná **slávnosť 1. sv. prijímania** presúva na **20. septembra 2020**. Keďže bola dlho zatvorená škola, deti sa musia pripraviť. Od tohto roka už nemusia rodičia zháňať a rezervovať deťom v svadobkách šatôčky a oblečky, **bude jednotné oblečenie**.

Názory sa samozrejme rôznia, pretože koľko ľudí, toľko chudí, ale pozitíva prevažujú nad negatívami. Sústreďme však rodičia i krstní rodičia svoju pozornosť na prípravu a vedomosti detí. Nezabúdajme, že pravidelná nedeľná návšteva detí chrámu patrí k ceneným návykom. Príklad rodičov je na nezaplatenie.

Podľa informácie z farského úradu sa na jeseň 2020 začne príprava na prijatie **sviatosti birmovania**, pre kan-

didátov od 8. ročníka vyššie. Snahou p. farára je, aby sa interval „birmoviek„ v našej farnosti zmenšil na **3 roky**.

Link na prihlášku je na farskej stránke (www.bela.fara.sk). Termín odovzdávania sa upresní na jeseň. *pf*

MONS. THDR. ING. JOZEF JANČOVIČ, SSL. PHD.

Predstavenie hosta – slávnostného hodového kazateľa 2020

Narodil 28. 11. 1968 v Topolčanoch. Základné vzdelanie získal na ZŠ v Krtovcích a v Nitrianskej Blatnici (1974-1982). Po absolvovaní gymnázia v Topolčanoch (1986) študoval na Chemicko-technologickej fakulte Slovenskej technickej univerzity v Bratislave (1986-1991) v študijnom odbore Kvasná chémia a biotechnológia.

Posledné tri roky na STÚ spoznal v sebe povolanie ku kňazstvu, preto po skončení školy v r. 1991 nastúpil do ďalšej školy – na Rímskokatolícku bohosloveckú fakultu Univerzity Komenského a do kňazského seminára v Bratislave, kde absolvoval základné štúdium filozofie a teológie (1991-1993). Tri roky študoval v Ríme na Pápežskej univerzite Svätého kríža (1993-1995), no a 5.7.1995 prijal od Mons. Jána Sokola, trnavského arcibiskupa v katedrále sv. Jána Krstiteľa v Trnave kňazskú vysviacku.

Náročné štvorročné štúdium licenciátu biblických vied ukončil na Pápežskom biblickom inštitúte (Pontificio Instituto Biblico) v Ríme (1995-1999). Podľa vlastných slov nášho hosta – možnosť študovať Písmo na Bibliku pokladal za veľkú výzvu a za potrebu odovzdať to, čo sa mu dostalo na tejto Alma mater. Od roku 1909 je to jediný katolícky biblický inštitút na svete, kde, priamo v centre našej katolíckej Cirkvi, možno získať takýto licenciát. (Tento inštitút, je vysokoškolskou inštitúciou Svätej Stolice sídlia v Ríme, ktorá je zameraná predovšetkým na štúdium biblistiky. Po celú dobu existencie vedie inštitút Jezuiti. Bol založený za pontifikátu Pia X.).

Štúdium vyžadovalo od človeka maximum. v rámci licenciátu mal možnosť v šk. roku 1996-1997 študovať jeden semester aj v Jeruzaleme na Židov-

skej univerzite (Hebrew University). Mons. Jančovič spomína, že polročný pobyt v tomto jedinečnom meste bol preň „kairos – čas milosti“, ktorý sa nezopakuje. Dal mu veľmi veľa.

V Taliansku ako kňaz mal čiastočne možnosť spoznať pastoračiu v niektorých farnostiach. Bolo to v rámci misijných aktivít pre cirkevnú asociáciu Kirche in Not (Cirkev v núdzi). Spoluprácou s nimi sa chcel zavďačiť za stipendium, ktoré boli poskytnuté mnohým študentom arcidiecézy na štúdiách v Ríme. Sú to peniaze mnohých štedrých ľudí na Západe, ktorí zo svojho relatívne dobrého životného štandardu, pomáhajú tým, čo majú menej, najmä cirkvám v podobných pomeroch ako bola naša po zmenách v roku 1989.

Doktorát v študijnom odbore katolícka teológia obhájil v roku 2009 na CMBFUK so zameraním na biblickú hebrejštinu a Knihu Exodus 32-34, kde získal titul PhD.

11.októbra roku 2011 bol sv. Otcom Benediktom XVI. spolu s ďalšími spolubratmi menovaný pápežským kaplánom bratislavskej arcidiecézy a prináleží mu titul „monsignor“ (Mons.).

Aktuálne prednáša Pentateuch, Múdroslovnú literatúru a Synoptické evanjeliá na Rímskokatolíckej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského.

Mons. Jozef Jančovič hovorí plynule po taliansky, francúzsky, anglicky, nemecky, španielsky a rusky a po odbornej stránke pozná biblickú hebrejštinu, gréčtinu a aramejštinu.

Je členom prestížneho vedeckého združenia Katolícka biblická asociácia Ameriky, Európskej asociácie biblických štúdií. Je zástupcom šéfredaktora ča-



sopisu Studia Biblica Slovaca a členom redakčnej rady ACTA (facultatis theologiae Universitatis Comenianae Bratislaviensis). Je autorom viacerých vedeckých prác v domácich a zahraničných periodikách (bližšie na www.academia.edu). v rokoch 2000-07 participoval na preklade kníh Starého zákona a čiastočne Nového zákona pre Slovenskú ekumenickú bibliu. Podieľa sa na tvorbe vedeckých komentárov Komentáre k Starému zákonu 1 (Genesis) 2008; 3 (Exodus) 2013; 5 (Žalmy 51-75) 2017; 6 (Žalmy 76-100) 2018 ako aj na organizovaní biblických konferencií a seminárov.

V minulom roku (2019) sa stal Dr. Jančovič laureátom ceny Jozef Búdu, ktorú udeľuje redakcia vedeckého časopisu Studia Biblica Slovaca za jeho aktívnu vedeckú, publikačnú a odbornú prednáškovú činnosť, aktívnu činnosť pri tvorbe časopisu StBiSl a za popularizovanie výsledkov biblistiky na Slovensku. Táto cena je pomenovaná po veľkej osobnosti slovenskej biblistiky. Predstavuje uznanie predovšetkým vedeckej práce slovenských vedcov v oblasti biblickej exegézy, teológie a lingvistiky na Slovensku a v zahraničí.

Sme radi, že náš hosť dp. Jančovič prijal pozvanie nášho duchovného otca na slávnosť patrónky farského kostola v Belej a všetci sa tešíme na jeho príhovor.

Zo zdrojov TTKBS, webu farnosti Ba-Blumentál a sbs



NEZABUDNUTELNÝ ZÁŽITOK ŽIAKOM Z BELEJ PRI CESTE DO MASLENICE VŽDY PONÚKAJÚ AJ JEDINEČNÉ SVETOZNÁME VODOPÁDY NA KASKÁDE PLITVICKÝCH JAZIER.

PANDÉMIA POZASTAVILA SPOLUPRÁCU – PRIATELSTVÁ A PLÁNY ZOSTÁVAJÚ

Blíži sa termín tradičnej Belskej púte s prívlastkom roku 2020. Roky rokúce toto podujatie malo svoje pevné miesto aj kalendároch našich vzácných priateľov v chorvátskom jadranskom priestore obce Jasenice – Maslenica, rovnako tak aj v slovensko-srbskej obci Stará Pazova v autonómnej oblasti Vojvodina v Srbsku.

Medzinárodná spolupráca Belej je jedinečná a dodnes je vzorom pre mnohé samosprávy, ktoré nám aj v najbližšom okolí úprimne závidia. Prečo? Nuž preto, že za desaťročie spolupráce s partnermi v spomínaných obciach boli mnohí belskí žiaci s učiteľmi, ale aj seniori a naša skvelá ľudová hudba Malá Belianka na nezabudnuteľných zájazdoch, na ktorých získali mnohé nové priateľstvá aj pre svoju budúcnosť. Kto z nich si nezaspomína na Plitvice, Maslenicu či Zadar v Chorvátsku, na Belehrad, Nový Sad, Kulpín, Báčsky Petrovec a vzácnu slovensko-srbskú Starú Pazovu? a samozrejmosťou je, že aj obec Belá vie byť dobrým hosťom pre svojich partnerov. Spomeňme si na radosť žiakov z Maslenice, ktorí na lyžiarskom výcviku, aj na športových hrách, našli svojich kamarátov v Belej. Potešujúce je, že vo vzájomnej komunikácii neboli prekážky, blízke slovanské jazyky ich zbližili a pomáhali si aj v zdokonalení angličtiny. Konštatovali to aj učitelia,

ktorí spolu s nimi písali do svojich denníkov tie najkrajšie spomienky.

Pri januárovej účasti delegácie Belej na Dňoch obce Jasenice – Maslenica náčelník obce Martin Baričević vysoko ocenil vzájomnú spoluprácu s Belou a predstrel aj návrh na jej rozširovanie aj do oblastí hospodárstva. Jeho slová potvrdil aj predseda vlády Chorvátska Andrej Plenković, ktorý pricestoval zo Záhrebu a zúčastnil sa časti programu jasenických osláv. Počas slávnosti sa krátko stretol aj so starostom Belej Matúšom Krajčim.

V rámci živej spolupráce sa chorváti sa už tešili sa na tradičný májový pobyt belských školákov na Jadrane, žiaľ, pandémie korona vírusu zasiahla do týchto plánov a na nedohľadne pozastavila rozbehnutú a dohodnutú spoluprácu.

Podobne je to aj so spoluprácou so Starou Pazovou v Srbsku. Pri tradičnom stretnutí s najvyššími predstaviteľmi obce v Starej Pazove koncom februára v Srbsku, kedy sa upresňuje harmonogram vzájomných podujatí na začínajúci sa rok, prijali sme pozvanie predsedu obce Djordja Radinovića a predsedníčky Slovákov v Srbsku Libušky Lakatošovej na veľkolepé májové oslavy 250. výročia prisťahovania sa Slovákov do Starej Pazovy na vojenskú hranicu s Turkami. Aj na oslavy Dňa obce Stará Pazova vždy

začiatkom augusta na sv. Iliju, patróna obce i okresu Stará Pazova. Starosta obce Belá Matúš Krajči pri tejto príležitosti pozval predstaviteľov Starej Pazovy na pripravovanú Belskú púť 2020, ponúkol aj účasť seniorov, belských hudobných telies, folkloristov i športovcov na viacerých podujatiach v Starej Pazovy v rámci osláv prisťahovania Slovákov do Starej Pazovy pred štvrt tisícročím. a teraz zas prichádza nepríjemné „ale“! Nik netušil, že vypukne celosvetová pandémia zabrzdí takmer všetky aktivity... Už to vieme. Avšak vieme aj to, že určite počítajú s dohodnutými partnerskými aktivitami a podujatiami na tento rok, zrejme v pozmenených termínoch, ktoré sa dodatočne dohodnú, keď vynútené prísne protipandemické opatrenia pominú. Dovtedy si vzájomne držíme palce, aby sme sa bez ľudských obetí dočkali tých vzájomných priateľských stretnutí v lepších časoch.

Sme v kontakte s priateľmi v Starej Pazove. Tesne pred uzávierkou tohto vydania Belských novín nás informovali, že v posledných dňoch aj Starú Pazovu výrazne zasahuje druhá vlna šírenia zákerného vírusu a vyžiadala si aj ľudské obete. Vyjadrujeme úprimnú sústrasť aj priateľom, ktorí kvôli Covidu 19 prišli o vzácneho staropazovského novinára Zorana Milića, veľkého podporovateľa spolupráce s Belou.

Text a foto: Mgr. Ján Filip (rr)





10 TIPOV, AKO NEPLYTVAŤ POTRAVINAMI

Stále častejšie sa v médiách objavujú informácie o plytvaní jedlom. Je to pravda alebo len „planý poplach“? Ak áno, týka sa to iba najbohatších krajín sveta alebo aj nás? A dá sa s tým niečo urobiť? Pozrime sa na to bližšie.

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

10 TIPOV NA OBMEDZENIE PLYTVANIA POTRAVINAMI

1. Neplytvajme potravinami a nebudeme zbytočne vyhadzovať peniaze.
2. Plánujme si svoje nákupy. Kupujeme len to, čo potrebujeme.

Naplánujme si, aké jedlo budeme pripravovať počas týždňa. Potom sa pozrime na svoje domáce zásoby, čo máme a čo nám chýba. Na nákupný zoznam si napíšme len tie potraviny, ktoré potrebujeme a nezapomníme si ho zobrať na nákup. Nekupujeme potraviny zbytočne do zásoby. Neoplatí sa nakupovať, keď sme hladní, lebo vtedy sa len ťažko odoláva príjemným vôňam potravín a do košíka sa nám dostane viac ako potrebujeme. Ak nevieme odoláť zvýhodneným rodným baleniam, tak sa dohodnime vopred so susedmi a priateľmi a ihneď po nákupe si potraviny rozdelíme. Dávajme si pozor na tzv. „super výhodné“ akcie, ktoré supermarkety neustále ponúkajú. Často ide o neznáme a menej kvalitné potraviny, ktorých sa supermarket potrebuje rýchlo zbaviť. Preto je výhodnejšie nakupovať potraviny, ktoré poznáme. Čo najčastejšie kupujeme nebalené potraviny. Takto si môžeme nábrať len toľko, koľko potrebujeme napr. ovocia, zeleniny, rožkov... a znížujeme tak aj množstvo odpadov z obalov. Na nákup chladených alebo mrazených potravín si vezmeme i chladiacu tašku, aby si nakúpené potraviny cestou domov zachovali svoju kvalitu.

3. Všímajme si dátumy.

Potraviny s krátkym dátumom spotreby nakupujeme iba vtedy, ak ich chceme okamžite spotrebovať. Naučme sa rozoznávať „dátum spotreby“, ktorý označuje dokoľedy je potravina bezpečná na konzumáciu a „dátum minimálnej trvanlivosti“, ktorý označuje dokoľedy je potravina uchováva niektoré špecifické vlastnosti, pričom jej konzumácia je bezpečná aj po tomto dátume.

4. Skladujeme potraviny správne.

Držme sa pravidiel, že dopredu v poličkách si uložíme potraviny so starším dátumom spotreby a dozadu s novším. Aby sme stihli všetky potraviny včas skonzumovať. Na balených potravinách výrobcovia odporúčajú správny spôsob skladovania. Rádme sa ním a potraviny tak uchováme v najlepšej kvalite.

5. Uložme potraviny v chladničke podľa zón teploty.

V chladničke skontrolujeme tesnenie a teplotu. Aby potraviny ostali čo najdlhšie čerstvé, uchováujeme ich pri teplote 1 až 5 °C. Využívame rôzne teplotné zóny v chladničke vo svoj prospech a riadme sa návodom od výrobcu. Zväčša sa uvádza, že vo vrchných poličkách chladničky sa majú skladovať syry, vajcia, maslo, v stredných poličkách ostatné mliečne výrobky, údeniny a polotovary, na spodných poličkách jedlo, ktoré sa rýchlo kazí napr. zvyšky vareného jedla, mäso, ryby. Celkom dolu v priehradke je miesto na ovocie a zeleninu. Nie však na všetky druhy. Paradajky, banány, mango, citrusové plody je vhodnejšie skladovať mimo chladničky. Zemiaky, mrkvu, petržlen, zeler, uhorky je vhodnejšie skladovať v chlade, no nie vo vlhku. Do dvierok chladničky patria zavaraniny, kečup, horčica, nápoje. Potraviny z otvorených balení preložíte do uzatvárateľných nádob a tak ich vložte do chladničky. Výnimkou je len tvrdý syr, ktorý je najlepšie skladovať vo vlhkom obrúsku alebo na tanieri s poklopom špeciálne na syry.

6. Naučme sa variť správne veľké porcie jedla.

Aké sú tie správne veľké porcie jedla, nájdeme v odborných odporúčaniach podľa nášho zdravotného stavu, veku, aktivity. Radšej si nabere na tanier menej a potom, keď sme ešte hladní, si doložíme.

7. Spotrebujeme všetky potraviny.

Ak nám po celom týždni zostane viacero načatých potravín a kusov zeleniny alebo ovocia, urobme guláš, ražničky, ovocný šalát... Nebojme sa experimentovať. V kuchárskych knihách nájdeme veľa inšpirujúcich receptov. Starší chlieb môžeme nakrájať na tenké plátky, položiť na ne tvrdý syr, dať na 10 minút zapieť na sucho do rúry na 200 °C a máme výbornú pochúťku. Prezreté ovocie môžeme použiť do nepečeného jogurtového dezertu s piškótami alebo spraviť výborný mliečny kokteil. Zosúšený syr môžeme zapekať. Zvyšky vareného mäsa, údenín, syra môžeme pomlieť s bylinkami a urobiť dobrú nátierku.



NIEKOĽKO FAKTOV O PLYTVANÍ POTRAVINAMI

Na celom svete sa vyhodí každý rok 1,3 miliardy ton potravín, čo predstavuje až jednu tretinu všetkých vyrobených potravín. V Európskej únii sa ich vyhodí ročne až 89 miliónov ton. Len priamo z domácností to je približne 37 miliónov ton. Podľa OSN na Slovensku vyhodíme ročne do kontajnerov 900 tisíc ton potravín. To znamená, že každý obyvateľ Slovenska vyhodí priemerne 0,44 kilogramu denne! A pritom až 715 tisíc ľudí žije u nás na hranici chudoby. V celej Európskej únii je ich až 79 miliónov. Ak by sme všetky vyhodnené potraviny chceli rozdať chudobným ľuďom, tak by sa každému z nich ušlo približne 1,2 tony potravín ročne.

Potravinami plytvajú farmári, poľnohospodári, výrobcovia, spracovatelia, maloobchodníci, dodávatelia a nakoniec i my, konzumenti. Dôvody sú rôzne: tovar po dobe spotreby, poškodený obal, nezáujem zákazníkov, ale aj nadúroda, nízke výkupné ceny, nesprávna veľkosť, nevhodujúca farba, krivo nalepená etiketa, príliš zakrivené šalátové uhorky, deň starý chlieb, nedostatok miesta v regáloch supermarketu...

Každý deň sa takto vyhodí veľké množstvo potravín. Nemuselo by to tak byť, keby sme lepšie plánovali, skladovali, boli viac informovaní a hlavne viac chceli... Každý z nás môže urobiť veľa jednoduchých opatrení preto, aby sme znížili množstvo odpadu z potravín, šetrili prírodné zdroje i peniaze a pomohli ľuďom, ktorí sú v núdzi...



ČO ZNAMENAJÚ DÁTUMY NA POTRAVINÁCH?

Dátum minimálnej trvanlivosti je dátum, do ktorého si potravina, ak je riadne skladovaná v doporučenom obale, uchová niektoré svoje špecifické vlastnosti. Môžete ich jesť aj po uplynutí tohto dátumu. Patria sem potraviny ako múka, suché strukoviny, ryža, nemletý mak, sušenky, čokoláda.

Dátum spotreby/Spotrebujte do sa uvádza na potravinách, ktoré z mikrobiologického hľadiska podliehajú rýchlej skaze. Po uplynutí tohto dátumu ich nejedzte, pretože môžu ohroziť vaše zdravie. Sem patria napríklad jogurty, majonézové šaláty, porciované mäso, mlieko.

Na pultoch nájdete aj potraviny **bez dátumu**, ktoré nemajú na obale vyrazený žiadny dátum, pretože to legislatíva nevyžaduje. O nich totiž platí, že ak sú správne skladované, nepokazia sa. Ide o potraviny ako cukor, soľ, žuvačky, víny, ocot, víno, alkoholické nápoje s koncentráciou etanolu viac ako 10 percent.

NA ZÁVER

Nikdy v histórii ľudstva sa neplytvalo viac potravinami, ako je tomu teraz. Ak prihladneme na všetky dôsledky takéhoto správania, tak zistíme, že je to nemorálne. Nechajme sa inšpirovať týmto letákom a nájdeme spôsob, ako to zmeniť. Začneme od seba – znížme plytvanie potravinami z našich domácností. Ušetríme tým peniaze, predídeme vzniku odpadov z potravín, ktoré by inak skončili na skládkach alebo v spaľovniach odpadov; ale hlavne budeme mať dobrý pocit, pretože jedlo nepatrí do koša, ale na tanier.

Viac informácií o tom ako neplytvať jedlom nájdete na www.nulaodpadu.sk.

Tento leták pripravilo pre
Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky občianske
zdrúženie Priatelia Zeme – SPZ.



Vytlačené na 100 % recyklovanom papieri. ♻️



Jedlo vyhodnené z nádob na odpad





BN č. 3/2020 vyjdú pred Vianocami

Podakovanie za spoluprácu pri tvorbe novín patrí:

Mgr. Peter Boháč, Mgr. Tatiana Cabadajová, Mgr. Ľubica Hriníková, PaedDr. Mária Holubková, Mgr. Jana Pechotová, Mgr. Anna Hudecová, Renáta Staňová, Ing. Matúš Krajčí, Ľubomír Kubík, Anna Hodoňová, Mgr. Ján Filip, Nikola Kubáňová, Ing. Jana Beňová, Ing. Mgr. Peter Filo, Peter Kubáň, Martin Jaroščiak, Mgr. Kamil Muráň, Irena Pechotová, Ing. Lenka Mešková, PhD., Bc. Alžbeta Ondrišíková, Natálka Hriníková.

Vydáva Obecný úrad v Belej so sídlom Oslobodenia 183, 013 05 Belá, IČO: 00321168, ISSN 1339-2964, vychádzajú trikrát ročne. Belské noviny pre vás zostavil: Mgr. Peter Šugár, Tel.: 041/5693331, grafické spracovanie a tlač: Varínska tlačiareň. Náklad: 500 ks, Cena: 0,50 eur